

اظهاری نظر کارشناسی درباره:

«لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به موافقتنامه حمل و نقل بین‌المللی مواد غذایی فسادپذیر و تجهیزات خاص کاربردی برای این گونه جابه‌جایی‌ها (مورخ یکم سپتامبر ۱۹۷۰ میلادی برابر با دهم شهریور ۱۳۴۹ هجری شمسی)»

مقدمه

لایحه «الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به موافقتنامه حمل و نقل بین‌المللی مواد غذایی فسادپذیر و تجهیزات خاص کاربردی برای این گونه جابه‌جایی‌ها» (ATP)^۱ (مورخ یکم سپتامبر ۱۹۷۰ میلادی برابر با دهم شهریور ۱۳۴۹ هجری شمسی) که در جلسه مورخه ۱۳۹۶/۹/۲۶ هیئت محترم وزیران به تصویب رسید جهت طی تشریفات قانونی تقدیم مجلس شورای اسلامی شده است. نظر به مقدمه توجیهی لایحه مذکور، با توجه به اهمیت بهبود شرایط حفظ کیفیت مواد غذایی فسادپذیر در زمان جابه‌جایی آنها به‌ویژه در تجارت بین‌المللی و با عنایت به اینکه بهبود این شرایط زمینه گسترش تجارت مواد غذایی فسادپذیر را فراهم خواهد آورد و به منظور تعیین استاندارد برای حمل و نقل بین‌المللی مواد یادشده جهت هماهنگ‌سازی و تنظیم قوانین و مقررات یکسان در این زمینه این لایحه تقدیم مجلس شورای اسلامی شده است.

مختصص صحن علنی

مشخصات لایحه

دوره دهم - سال دوم

شماره ثبت:

۳۵۴

شماره چاپ:

۸۱۰

تاریخ چاپ:

۱۳۹۶/۱۱/۱۷

معاونت پژوهش‌های

زیربنایی و امور

تولیدی

دفتر: مطالعات

زیربنایی

سایر دفاتر:

مطالعات اقتصادی

مطالعات حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۵۰۱۶۵۵۲

تاریخ انتشار:

۱۳۹۸/۵/۸

سابقه موضوع

۱. لایحه مذکور در مورخه ۱۳۹۶/۹/۲۹ در اجرای آیین نامه داخلی به کمیسیون محترم عمران مجلس به‌عنوان اصلی ارجاع شد و در جلسه مورخه ۱۳۹۶/۱۰/۲۴ با حضور مسئولان اجرایی ذی‌ربط و کارشناسان مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی مورد بحث و بررسی قرار گرفت و کل ماده واحده با اصلاح جزئی در تبصره «۱» آن به اتفاق آراء تصویب شد.

۲. همچنین لایحه مذکور در اجرای آیین نامه داخلی به کمیسیون محترم بهداشت و درمان به‌عنوان فرعی ارجاع که در جلسه مورخه ۱۳۹۶/۱۰/۲۶ با دعوت از بالاترین مقام دستگاه ذی‌ربط بررسی شد و در نهایت با اصلاح تبصره «۱» به تصویب رسید.

۳. مطابق تصویب کمیسیون محترم بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی، در انتهای تبصره «۱»، قبل از عبارت «اقدام نماید» عبارت «و با رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی» اضافه شد.

ملاحظات کارشناسی

۱. موافقتنامه بر تأمین و به‌کارگیری لوازم و تجهیزات خاص جهت بهبود شرایط حفظ و نگهداری مواد غذایی فسادپذیر در جابه‌جایی و حمل و نقل تأکید دارد.

1. Agreement on the International Carriage of Perishable Foodstuffs and on the Special Equipment to be used for such Carriage (ATP)

۲. حوزه عمل موافقتنامه ATP در ارتباط با مسائل مربوط به استفاده از تجهیزات ویژه حمل و نقل در مواد غذایی فسادپذیر و بررسی منظم ضوابط این حوزه در عرصه بین‌المللی است و در حوزه حمل و نقل داخل کشور صادق نیست.
۳. الحاق به این موافقتنامه موجب می‌شود تا کشور در عرصه بین‌المللی تجارت مواد غذایی فسادپذیر سهمی داشته باشد که این امر موجب رونق اقتصادی و افزایش مبادلات خواهد شد.
۴. این موافقتنامه تمام جابه‌جایی‌ها از جمله جابه‌جایی از طریق جاده، ریل و یا ترکیبی از هر دو را پوشش می‌دهد و تأکید دارد.
۵. مفاد بند «۱» ماده (۴) این موافقتنامه تأکید دارد که در طول فرایند حمل و نقل حفظ شرایط دمایی تعیین شده در ضوابط این موافقتنامه الزامی است و مفاد این بند تا جایی قابل اعمال خواهد بود که با تعهدهای بین‌المللی طرف‌های متعاقد در کنوانسیون‌های مجزا مغایرت نداشته باشد.
۶. موافقتنامه ATP یک معاهده مربوط به سازمان ملل متحد است که در سال ۱۹۷۰ میلادی تصویب شده و تاکنون چندین بار به‌روزرسانی شده است که نسخه نهایی آن مربوط به ۶ ژوئن ۲۰۱۸ میلادی است و دولت باید اصلاحات مندرج در نسخه مذکور را مطابق تبصره «۲» لایحه مورد ملاحظه قرار دهد و بر اساس بندهای «۳، ۲، ۸» ماده (۱۸) معاهده مذکور اقدام کند.
۷. این موافقتنامه تا سال ۲۰۱۶ دارای ۵۰ عضو بوده است؛ از جمله آنها می‌توان به کشورهای جمهوری آذربایجان، قزاقستان، روسیه، اوکراین، تاجیکستان، ازبکستان، ترکیه و عربستان سعودی و همچنین کشورهای اروپایی نظیر آلمان، فرانسه، یونان، ایتالیا، هلند و اسپانیا اشاره کرد. در این راستا لازم است دولت برآوردی از حجم تجارت و نوع حمل و نقل کالا (مواد غذایی فسادپذیر) به این کشورها را جهت استحضار مجلس ارائه کند.
۸. در ارتباط با بروز هر نوع اختلاف این موافقتنامه ارجاع به داوری را با درخواست هریک از طرف‌های متعاقد درگیر اختلاف، در صورتی که هرگونه اختلاف از طریق مذاکره حل و فصل نشود، پیشنهاد کرده که این امر با اصل یکصدوسی و نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مغایرت دارد.

جمع‌بندی و پیشنهاد

۱. با توجه به مراتب بالا و از آنجا که پیوستن به این موافقتنامه به مشارکت و گسترش تجارت بین‌المللی در حوزه مواد غذایی فسادپذیر کمک می‌کند تصویب و رعایت استانداردهای موافقتنامه مذکور ضرورتاً با اصلاح جزئی تبصره «۱» مطابق گزارش کمیسیون محترم عمران مجلس در راستای حفظ مصالح ملی پیشنهاد می‌شود.
۲. متن اصلاح شده تبصره «۱» به شرح زیر است:
- «تبصره «۱» - جمهوری اسلامی ایران طبق بند «۱» ماده (۱۶) موافقتنامه، خود را ملزم به ترتیبات موضوع بندهای «۲» و «۳» ماده (۱۵) آن در خصوص ارجاع به داوری هرگونه اختلاف ناشی از تفسیر یا اجرای آن که از طریق مذاکره حل و فصل نشود، نمی‌داند. ارجاع اختلاف به داوری صرفاً در صورت رضایت کلیه طرف‌های اختلاف و با رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی ممکن است. دولت جمهوری اسلامی ایران می‌تواند در هر مورد که ارجاع به داوری را برای حل و فصل هر اختلاف ناشی از تفسیر یا اجرای موافقتنامه به مصلحت بداند، با رعایت اصل یکصدوسی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی، طبق قوانین اقدام کند.»